JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PAOLO MENGOZZI

13 päivänä maaliskuuta 2008 [1]

I Johdanto

1. Käsiteltävänä olevalla ennakkoratkaisupyynnöllä Finanzgericht Hamburg (Saksa) pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivien 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta 19.11.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/628/ETY, [2] sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla neuvoston direktiivillä 95/29/EY [3] (jäljempänä direktiivi 91/628), liitteen 48 osan 7 kohdan a ja b alakohtaa.

2. Kyseinen pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Interboves GmbH (jäljempänä Interboves) ja Hauptzollamt Hamburg-Jonas (jäljempänä Hauptzollamt) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu on hylännyt Interbovesin kesäkuussa 2002 esittämän hakemuksen vientituen myöntämisestä elävien nautaeläinten viennille sillä perusteella, että näiden eläinten (meri)kuljetuksen kesto oli ylittänyt direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa säädetyn ajan.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

3. Naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1254/1999 [4] 33 artiklan 9 kohdan mukaan vientituen maksamisen edellytyksenä elävien eläinten viennin osalta on eläinten hyvinvointia ja erityisesti eläintensuojelua kuljetuksen aikana koskevassa yhteisön lainsäädännössä vahvistettujen säännösten noudattaminen.

4. Euroopan yhteisöjen komissio antoi 18.3.1998 asetuksen (EY) N:o 615/98 [5] vientitukijärjestelmän soveltamista koskevista erityisistä yksityiskohtaisista säännöistä elävien nautaeläinten hyvinvoinnin osalta kuljetuksen aikana. Tämä asetus, joka on annettu naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 27.6.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 805/68 [6] ja erityisesti sen

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.
2 – EYVL L 340, s. 17.
3 – EYVL L 148, s. 52.
4 – EYVL L 160, s. 21.
5 – EYVL L 82, s. 19.
6 – EYVL L 148, s. 24.

13 artiklan 9 kohdan [7] perusteella ja joka edelsi asetusta N:o 1254/1999, oli voimassa 13.4.2003 asti, josta päivämäärästä alkaen se korvattiin yksityiskohtaisten sääntöjen säätämisestä neuvoston asetuksen N:o 1254/1999 nojalla elävien nautaeläinten hyvinvointia kuljetuksen aikana koskevien, vientitukia myönnettäessä noudatettavien vaatimusten osalta 9.4.2003 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 639/2003. [8] Asetusta N:o 615/98 sovellettiin näin vienti-ilmoituksiin, jotka oli jätetty ennen asetuksen N:o 639/2003 [9] antamista ja joihin pääasiaa koskeva ilmoitus kuuluu.

5. Asetuksen N:o 615/98 1 artiklan mukaisesti asetuksen N:o 805/68 13 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan soveltamiseksi elävien nautaeläinten vientitukien maksamisen yhteydessä on eläinten kuljetuksen aikana siihen saakka, kunnes ne puretaan ensimmäisen kerran lopullisena määräpaikkana olevassa kolmannessa valtiossa, noudatettava eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana annetun neuvoston direktiivin 91/628 säännöksiä ja asetuksen N:o 615/98 säännöksiä.

6. Direktiivin 91/628 2 artiklan 2 kohdan mukaan seuraavilla termeillä tarkoitetaan seuraavaa:

”– –

b) ’kuljetus’, kaikki eläinten siirrot jollakin kulkuneuvolla, johon kuuluvat eläinten kuormaaminen ja purkaminen kuormasta;

– –

g) ’matka’, kuljetus lähtöpaikasta määräpaikkaan;

h) ’lepojakso’ yhtäjaksoista matkan aikaista ajanjaksoa, jona eläimiä ei kuljeteta kuljetusvälineellä.

– –”

7. Direktiivin 91/628 liitteessä olevassa I luvussa säädetään sen A osan 2 kohdan d alakohdassa, että kuljetuksen aikana eläimiä on juotettava ja niille on annettava asianmukaista ruokaa saman liitteen VII luvussa vahvistetuin määräajoin.

7 – Asetuksen N:o 805/68 13 artiklan 9 kohdan toinen alakohta on sama kuin asetuksen N:o 1254/1999 33 artiklan 9 kohta.
8 – EUVL L 93, s. 10.
9 – Ks. asetuksen N:o 639/2003 9 artikla.

8. Direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 osa koskee erityisesti matkan ja lepojakson kestoa. Kyseisessä luvussa säädetään seuraavaa:

”– –

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen eläinlajien matkan kesto ei saa ylittää 8 tuntia.

3. Luvun 2 kohdassa tarkoitettua matkan enimmäiskestoa voidaan pidentää, jos kuljetuksessa käytetty kulkuneuvo täyttää seuraavat lisävaatimukset:

– kulkuneuvon lattialle on levitetty riittävästi aluspehmikkeitä,

– kulkuneuvossa olevan rehun määrän on oltava kuljetettavien eläinlajien tarpeiden sekä matkan keston mukainen,

– eläinten luo on oltava välitön pääsy,

– kulkuneuvossa on oltava asianmukainen tuuletus, jota voidaan säätää lämpötilan mukaan (sisä- ja ulkolämpötila),

– liikuteltavia väliseiniä erillisten osastojen tekemiseksi,

– kulkuneuvoissa on oltava mahdollisuus vesiliitäntään pysähdysten aikana,

– riittävästi vettä eläinten juottamiseksi matkan aikana.

4. Käytettäessä 3 kohdassa luetellut vaatimukset täyttävää maantieajoneuvoa juottamisen ja ruokinnan määräajat sekä matkan ja lepojaksojen kesto ovat seuraavat:

– –

d) Kaikkien muiden 1 kohdassa [[10]] tarkoitettujen lajien eläinten on saatava levätä riittävästi, vähintään 1 tunnin ajan 14 tunnin kuljetuksen jälkeen, erityisesti juottamista ja tarpeen vaatiessa ruokkimista varten. Tämän levon jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa 14 tuntia.

5. Vahvistetun ajan kestäneen matkan jälkeen eläimet on päästettävä ulos kuljetusajoneuvosta, ruokittava, juotettava ja niiden on annettava levätä vähintään 24 tuntia.

– –

7. a) Eläimiä ei saa kuljettaa meriteitse, jos matkan enimmäiskesto ylittää 2 kohdassa määrätyn ajan, paitsi jos noudatetaan 3 ja 4 kohdassa määrättyjä vaatimuksia, lukuun ottamatta matkan kestoa ja lepoaikoja.

b) Kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, siten että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, eläimille on varattava 12 tunnin lepoaika sen jälkeen, kun ne on päästetty kuljetusajoneuvosta pois määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos merimatkan kesto on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää 2–4 kohdan yleissuunnitelmaan.

8. Edellä 3, 4 ja 7 b kohdassa tarkoitettuja matkan kestoja voidaan pidentää 2 tunnilla eläinten vuoksi, erityisesti jos kuljetuksen määränpää on lähellä.

– –”

III Pääasian tosiseikat, ennakkoratkaisukysymykset ja menettely yhteisöjen tuomioistuimessa

9. Interboves toimitti Hauptzollamtille 12.6.2002 päivätyn vienti-ilmoituksen 33 elävän nautaeläimen viennistä entiseen Jugoslavian liittotasavaltaan ja haki tämän perusteella vientitukea.

10 – Kyse on nautaeläimistä lukuun ottamatta vasikoita.

10. Hauptzollamt hylkäsi 23.7.2003 tekemällään päätöksellä vientitukihakemuksen sillä perusteella, ettei Interboves ollut noudattanut eläinten kuljetuksen aikana direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohtaa.

11. Päätöksessään Hauptzollamt katsoi, että Interbovesin esittämän kuljetussuunnitelman tarkastelu osoitti, että nautojen kuljetus oli kestänyt yli 23 tuntia eli 14 tuntia ja 30 minuuttia merikuljetusta ro-ro-aluksella Barista (Italia) Igoumenitsaan (Kreikka) sekä 8 tuntia 30 minuuttia maantiekuljetusta Evzoniin Kreikan ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian väliselle raja-asemalle ilman yhtään kuljetuksenaikaista lepojaksoa. Hauptzollamt kieltäytyi siis myöntämästä vientitukea, koska se katsoi, että direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa vahvistetaan, että 14 tuntia kestäneen kuljetuksen jälkeen silloin, kun kyseessä on merikuljetus yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä siten, että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, eläimille on varattava 12 tunnin lepojakso määräsatamassa tai sen lähellä.

12. Hauptzollamt hylkäsi 21.6.2005 tekemällään päätöksellä Interbovesin vientituen hylkäämistä koskevan oikaisuvaatimuksen, koska se katsoi, että laivamatkan kesto oli katsottava maantiekuljetuksen pidennykseksi eikä siten, että tätä laivamatkaa ei pitäisi laskea kuljetusaikaan, kuten Interboves väittää. Hauptzollamtin mukaan sen tarkistamiseksi, onko kokonaiskuljetusaika direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan mukainen, laivamatkaan on siis lisättävä sitä edeltävät ja sitä seuraavat maantiekuljetukset, mikä vastaa esillä olevassa asiassa 32 tunnin ja 45 minuutin kuljetusaikaa (eli 14 tunnin ja 30 minuutin pituista laivamatkaa ja 18 tunnin ja 15 minuutin pituista maantiekuljetusta lopulliseen määräpaikkaan asti).

13. Interboves nosti 21.7.2005 Finanzgericht Hamburgissa kumoamiskanteen tätä päätöstä vastaan vetoamalla siihen, että se oli noudattanut direktiivin 91/628 säännöksiä.

14. Finanzgericht Hamburg katsoi, että riitaasian ratkaisu riippuu direktiivin 91/628 liitteen VII luvun säännösten, joiden merkitys saattoi muutoin jäädä epävarmaksi, tulkinnasta ja päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Säädetäänkö direktiivin 91/628 – – liitteessä olevan – – 48 osan 7 kohdan a alakohdassa (eläinten) merikuljetuksia koskevasta perusvaatimuksesta sillä seurauksella, että lähtökohtaisesti – sikäli

kuin edellä mainitussa liitteessä olevan 48 osan 3 ja 4 kohdan vaatimukset – – täyttyvät – merikuljetusta edeltävä ja sen jälkeinen maantiekuljetus eivät liity toisiinsa silloinkaan, kun eläimiä kuljetetaan niin sanotuilla ro-ro-aluksilla (roll-on/roll-off)?

2) Sisältääkö direktiivin 91/628 – – liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohta yhteisössä liikennöiviä ns. ro-ro-aluksia koskevan erityissäännöksen, jota sovelletaan 48 osan 4 kohdan [d] alakohdan vaatimusten ohella, siis niiden lisäksi, sillä seurauksella, että vain siinä tapauksessa, että meriteitse tapahtuneen kuljetuksen kesto on ylittänyt direktiivin liitteen – – 48 osan 2–4 kohdan yleiset määräykset – käytännössä 29 tuntia 48 osan 4 kohdan d alakohdan mukaisesti –, uusi 29 tunnin pituinen kuljetuksen enimmäiskesto ei ala aluksen saavuttua määräsatamaan, vaan sen sijaan on pidettävä 12 tunnin pituinen lepotauko?"

15. Interboves, Belgian, Kreikan ja Ruotsin hallitukset sekä komissio ovat esittäneet kirjalliset huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti. Nämä ovat esittäneet suullisia huomautuksia 23.5.2007 pidetyssä istunnossa lukuun ottamatta Hauptzollamtia ja Belgian hallitusta, jotka eivät olleet edustettuina istunnossa.

IV Asian tarkastelu

16. On muistettava, että direktiivin 91/628 liitteessä olevan VII luvun 48 osassa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat määräaikoja, jolloin tämän direktiivin 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa lueteltujen lajien eläimiä, muun muassa nautaeläimiä, on juotettava ja ruokittava kuljetuksen aikana, sekä matkan ja lepojakson kestoa lukuun ottamatta lentokuljetusta.

17. Mainitussa liitteessä olevan 48 osan 2 kohdassa tarkennetaan, että matkan kesto ei saa ylittää 8:aa tuntia. Tätä kestoa voidaan kuitenkin pidentää, jos ajoneuvo täyttää samassa liitteessä olevan 48 osan 3 kohdassa säädetyt lisävaatimukset. Täten, jos kuljetusväline on mainitun 48 osan 3 kohdan vaatimukset täyttävä maantieajoneuvo – asia, jota kansallinen tuomioistuin ei kyseenalaista pääasiassa – direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetään, että 14 tunnin kuljetuksen jälkeen eläinten on saatava levätä *vähintään* yhden tunnin ajan, erityisesti juottamista ja ruokkimista varten, minkä jälkeen kuljetusta voidaan jatkaa 14 tunnin ajan. Saman 48 osan 4 kohdan d alakohdassa vahvistetaan siis kuljetuksen enimmäiskestoksi 28 tuntia maantieajoneuvoilla, jotka täyttävät mainitun 48 osan 3 kohdan vaatimukset.

18. Tältä osin haluan täsmentää, että yleinen käsitys, jonka myös kansallinen tuomioistuin ja tietyt yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneet asianosaiset ovat omaksu-

neet ja jonka mukaan direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa sallitaan kuljetuksen enimmäiskestoksi 29 tuntia, on ainoastaan samassa säännöksessä [11] säädetyn 14 + 1 + 14 säännön epätarkka tulkinta. Mainitun 48 osan 4 kohdan d alakohdan säännössä nimittäin vahvistetaan ainoastaan maantiekuljetuksen 28 tunnin *enimmäisjakso*, jonka katkaisee *vähintään* yhden tunnin mittainen lepojakso, ja näistä kahdesta jaksosta muodostuu yhteensä *vähintään* 29 tuntia kestävä matka. Näin ollen matkan kesto voisi olla esimerkiksi 50 tuntia eli kaksi (enimmäis)kuljetusjaksoa, joista kummankin kesto on 14 tuntia ja niiden välissä on 22 tunnin lepojakso.

19. Merikuljetuksen osalta direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan a alakohdassa viitataan 48 osan 2 kohdassa vahvistettuun sääntöön (eli matkan 8 tunnin enimmäiskestoon), paitsi jos noudatetaan samassa liitteessä olevan 48 osan 3 ja 4 kohdassa määrättyjä vaatimuksia, *lukuun ottamatta matkan kestoa ja lepoaikoja*. Tästä seuraa, että direktiivin 91/628 liitteen 48 osan 7 kohdan a alakohdan tekstin perusteella mainitun 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädettyä matkan 29 tunnin vähimmäiskestoa ei yleensä sovelleta merikuljetukseen. Tähän kuljetusmuotoon sisältyy ainakin, kuten kaikki huomautuksia esittäneet asianosaiset ovat todenneet, kuljetus erikoisaluksella, jossa on eläinsuojan olosuhteisiin verrattavat olot ja jota kutsutaan yleisesti myös karja-alukseksi.

11 – Ks. yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa C-207/06, Schwaninger Martin, 28.2.2008 esittämäni ratkaisuehdotuksen alaviite 7.

20. Lisäksi direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa tarkennetaan, että kun kyseessä on merikuljetus Euroopan yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, siten että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä (jäljempänä ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus), eläimille on varattava 12 tunnin lepojakso sen jälkeen, kun ne ovat määräsatamassa tai sen lähellä, paitsi jos merimatkan kesto on niin lyhyt, että se voidaan sisällyttää 48 osan 2–4 kohdan yleissuunnitelmaan.

21. Ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä kansallinen tuomioistuin tiedustelee lähtökohtaisesti ja ensisijaisesti, voidaanko direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ro-ro-aluksella tapahtunut kuljetus määritellä mainitussa liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan a alakohdassa tarkoitetuksi merikuljetukseksi. Siinä tapauksessa, että tähän vastataan myönteisesti, ja toissijaisesti kansallinen tuomioistuin kysyy, eivätkö maantiekuljetusjaksot ole yhteydessä toisiinsa, jos ro-ro aluksella tapahtunut merikuljetus sijoittuu kahden maantiekuljetusjakson väliin, kuten se olettaa tapahtuvan vastaavan matkasuunnitelman kohdalla siinä tapauksessa, että merikuljetusosuus tapahtuu karja-aluksella.

22. Toisessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy lähtökohtaisesti, onko eläimille annettava direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan mukainen 12 tunnin lepojakso ilmeisesti yli 14 tuntia eli 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetyn enimmäiskestoajan ylittäneen ro-ro-aluksella tapahtuneen merikuljetuksen jälkeen ennen vähintään yhden tunnin pituista lepojaksoa vai voiko enintään 28 tuntia kestävä maantiekuljetus alkaa välittömästi maihinnousun jälkeen.

23. Näihin kysymyksiin vastaaminen edellyttää direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan järjestelmällistä ja lopullista tulkintaa siltä osin kuin kyse on nautaeläinten matka-olosuhteista maantiekuljetuksen aikana, ro-ro-aluksella tapahtuvan merikuljetuksen aikana ja silloin, kun niitä kuljetetaan karja-aluksella.

24. Mainitussa 48 osassa erotellaan kuljetus-muodot niiden tarjoamien eläinten, tässä tapauksessa nautaeläinten, terveyden suojelua koskevien laadullisten takuiden perusteella.

25. Näin ollen vaikka direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa tarkoitetun maantiekuljetuksen kesto on enintään 28 tuntia, samassa liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun nautaeläinten karja-aluksella tapahtuvaan merikuljetukseen ei sovelleta mitään enimmäiskestoa, koska se takaa eläimille selvästi paremmat matkaolosuhteet.

26. Näiden kahden ääritapauksen väliin sijoittuu ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus, jolla on keskeinen asema kansallisen tuomioistuimen esittämissä ennakkoratkaisukysymyksissä. Nimittäin vaikka nautaeläimiä ei pureta kuorma-autosta alukseen, kuten karja-aluksissa, direktiivin 91/628 liitteessä olevan I luvun 26 kohdassa määrättyjen lisätakuiden ansiosta nautaeläimillä on kuitenkin niiden terveyden kannalta paremmat olot kuin maantiekuljetuksissa. Maantiekuljetuksissa nautaeläimet joutuvat kärsimään lukuisista tömähdyksistä, mutta tämän I luvun 26 kohdan i alakohdassa säädetään sellaisesta kuorma-autojen kiinnittämisjärjestelmästä, joka rajoittaa ajoneuvon liikkeitä ro-ro-aluksella kuljetuksen aikana. Maantiekuljetuksissa nautaeläimiä ei myöskään voida syöttää eikä juottaa muulloin kuin pysähdysjaksojen aikana, mutta sitä vastoin merikuljetuksissa tämä on mahdollista koko matkan ajan edellä mainitun 26 kohdan iii alakohdan mukaan.

27. Haluamatta antaa vielä vastausta ennakkoratkaisukysymyksiin vaikuttaa kuitenkin siltä, että yhteisöjen lainsäätäjä on tunnustanut ro-ro-aluksella tapahtuvan kuljetuksen erityisluonteen antaessaan direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa sitä koskevia säännöksiä, muiden muassa myös kuljetuksen kestoa koskevan

säännöksen, joissa otetaan huomioon tällaisen kuljetuksen laadulliset olosuhteet. Jäljempänä tässä ratkaisuehdotuksessa tarkastelen sitä, miten nämä olosuhteet vaikuttavat ro-ro-aluksella tapahtuvan kuljetuksen keston määrittelemiseen.

28. Näin ollen tämän ratkaisuehdotuksen 26 kohdassa oleva direktiivin 91/628 liitteessä olevan I luvun 26 kohdan maininta johdattaa vastaamaan ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen osaan välittömästi niin, että ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusta on ehdottomasti pidettävä merikuljetuksena. Nimittäin, kuten olen jo aiemmin edellä mainitussa asiassa Schwaninger Martin esittämässäni ratkaisuehdotuksessa huomauttanut, ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus on merikuljetusta sen erityispiirteistä huolimatta.[12] Lisäksi direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa viitataan tähän kuljetusmuotoon siten, että se on ”merikuljetusta”.

29. Näin ollen voidaan mielestäni hyvinkin väittää, että mainitussa 48 osan 7 kohdan a alakohdassa annetaan merikuljetuksia ja niiden muassa myös ro-ro-aluksilla tapahtuvia kuljetuksia koskevia yleisiä säännöksiä. Tästä seuraa, että mainittua säännöstä sovelletaan kaiken tyyppisiin merikuljetuksiin, jotka täyttävät 48 osan 2–4 kohdassa asetetut edellytykset matkan ja lepojaksojen kestoja lukuun ottamatta.

12 – 26 kohta.

30. Jotta voimme vastata kokonaan kansallisen tuomioistuimen esittämään ensimmäiseen kysymykseen, on vielä selvitettävä, liittyvätkö kaikki ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusta edeltävät ja sen jälkeiset maantiekuljetusjaksot toisiinsa.

31. Tältä osin pääasian kantaja ja komissio katsovat, etteivät nämä kaksi maantiekuljetusjaksoa *milloinkaan* liity toisiinsa. Ruotsin hallitus sitä vastoin esittää, että ne liittyvät *aina* toisiinsa, koska kyseessä on yksi yhtäjaksoinen matka. Ruotsin hallitus myös täsmentää, että vain sen esittämä näkemys on direktiivin 91/628 tarkoituksen mukainen.

32. Esitettyyn kysymykseen ei mielestäni voida antaa näin ehdotonta vastausta. Kuten jäljempänä osoitan, se, pitääkö nämä kaksi maantiekuljetusjaksoa laskea yhteen, riippuu lopulta siitä, kuinka kauan ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus kestää, eli toisin sanoen siitä, kestääkö se kauemmin kuin direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa on säädetty.

33. Olen jo todennut, että ro-ro-aluksella tapahtuvalla kuljetuksella on siitä huolimatta, että se luokitellaan merikuljetukseksi, erityisiä ominaispiirteitä. Yhteisöjen lainsäätäjä on tunnustanut nämä ominaispiirteet direktiivissä 91/628, erityisesti sen liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa. Tältä osin tämän säännöksen in fine viittaus mainitun liitteessä olevan 48 osan 2–4 kohdan yleissuunnitelmaan merkitsee, että toisin kuin merikuljetuksiin yleensä sovellettavien sääntöjen osalta (48 osan 7 kohdan a alakohta) saman liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetty 28 tunnin enimmäiskesto matkalle tulee kyseeseen ainoastaan silloin, kun nautaeläimiä kuljetetaan ro-ro-aluksella. On kuitenkin täsmennettävä, ettei mainitussa 48 osan 4 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla lepojaksolla ole merkitystä merikuljetuksen aikana. Eläimiä nimittäin voidaan ruokkia ja/tai juottaa riippumatta siitä, ovatko kyseessä karja-alukset vai ro-ro-alukset: ensimmäisessä tapauksessa siksi, että karja-aluksessa olosuhteet ovat hyvin samankaltaiset kuin eläinsuojassa, ja toisessa tapauksessa siksi, että direktiivin 91/628 liitteessä olevan I luvun 26 kohdan iii alakohdan säännökset ja niiden noudattaminen takaavat eläinten juottamisen ja ruokinnan.

34. Tästä seuraa, että mainitun 48 osan 7 kohdan b alakohdan mukaan eläimillä on yli 28 tuntia kestäneen ro-ro-aluksella tapahtuneen kuljetusjakson jälkeen 12 tunnin lepojakso määräsatamaan saavuttua. Tältä osin on täsmennettävä, että tässä säännöksessä säädetyillä 12 tunnilla on tarkoitus tasapainottaa näitä lepojaksoja edeltäneet kuljetusjaksot samalla tavalla kuin direktiivin liitteessä olevan 48 osan 5 kohdassa tarkoitetulla maantiekuljetuksiin sovellettavalla 24 tunnin jaksolla. Tästä seuraa, että 28 tuntia kestänyttä ro-ro-aluksella tapahtunutta kuljetusta seuranneen 12 tunnin lepojakson jälkeen voi alkaa uusi kuljetusjakso.

35. Tämä tulkinta 12 tunnin lepojakson tehtävästä saa vahvistuksen yhtäältä direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan tekstistä, jossa ei viitata mainitussa liitteessä olevan 48 osan 5 kohtaan, ja toisaalta ro-ro-aluksella tapahtuvan kuljetuksen luonteella, jossa, kuten edellä on jo täsmennetty, eläinten laadulliset olot matkan aikana ovat niiden terveyden kannalta paremmat kuin maantiekuljetuksessa.

36. Siinä tapauksessa, että ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus on kahden maantiekuljetuksen välissä, näiden jälkimmäisten liittyminen toisiinsa riippuu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoittamassa tilanteessa mielestäni ro-ro-aluksella tapahtuvan kuljetuksen kestosta.

37. Jos ro-ro-aluskuljetus on saavuttanut 28 tunnin enimmäiskeston, nautaeläimille annettava 12 tunnin lepojakso tasapainottaa kaikki sitä edeltäneet eri liikennemuodoilla tapahtuneet kuljetukset.

38. Jos ro-ro-aluskuljetus ei saavuta 28 tunnin enimmäiskestoa, nämä kaksi maantiekuljetusjaksoa on yhdistettävä direktiivin 91/628 tavoitteen saavuttamiseksi, eli eläinten terveyden suojelemiseksi kuljetuksen aikana. Nimittäin, jos tässä esimerkkitapauksessa päädyttäisiin komission vaatimuksesta sellaisen tulkinnan kannalle, jossa maantiekuljetusjaksojen ei katsottaisi liittyvän toisiinsa, ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusjaksoa kohdeltaisiin suotuisammin kuin lepojaksoa. Näin ollen, koska mainitun direktiivin liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdan yleissuunnitelman mukaan maantiekuljetus saa kestää yli 14 tuntia vasta 14 tuntia kestänyttä maantiekuljetusta seuranneen 20 tunnin lepojakson jälkeen, samankaltaisessa tilanteessa sen hyväksyminen, että ro-ro-aluksella tapahtuneen yli 20 tuntia kestäneen kuljetusjakson jälkeen eläimiä on mahdollista kuljettaa enimmillään ottamatta huomioon 28 tuntia kestänyttä merikuljetusta edeltänyttä maantiekuljetusta, sivuutettaisiin direktiivillä 91/628 tavoiteltu päämäärä pitkien eläinkuljetusten vähentämisestä mahdollisimman paljon ja siis mainitun kuljetuksen keston rajoittamisesta eläinten hyvinvoinnin hyväksi. Yhteisöjen tuomioistuin on toistanut tämän tavoitteen merkityksellisyyden asiassa ZVK 23.11.2006 antamassaan tuomiossa,[13] joka liittyy direktiivissä 91/628 tarkoitetun käsitteen ”kuljetus” tulkintaan.

39. Tulkinta, jossa maantiekuljetusjaksojen liittyminen toisiinsa riippuu merikuljetuksen kestosta, takaa oikeasuhteisen eläinten suojelun matkan aikana, koska sillä rajoitetaan niin paljon kuin mahdollista pitkiä peräkkäisiä kuljetusjaksoja. Tämä tulkinta on mielestäni yhtenevä yhteisön lainsäätäjän tavoitteen eli kuljetuksen aikaisen eläinten yhtäläisen suojelemisen tason kanssa, koska siinä huomioidaan kullekin kuljetusmuodolle ominaiset erilaiset laadulliset olot ja määrätään kullekin kuljetusvälineelle sopivat säännöt, erityisesti kuljetuksen keston osalta.

40. Ruotsin hallituksen esittämä näkemys, jonka mukaan eläinten terveyden säilyttämisen takaamiseksi on katsottava, että on olemassa yksi ainoa *keskeytymätön* matka, ei mielestäni ole perusteltu. Vaikka on aiheellista myöntää, että kuljetus toteutuu yhden matkan aikana,[14] tämä matka muodostuu kuitenkin

13 – Asia C-300/05 (Kok. 2006, s. I-11169, 19 kohta).

14 – Muistutan, että direktiivin 91/628 2 artiklan g alakohdan mukaan matka määritellään kuljetukseksi lähtöpaikasta määräpaikkaan.

erilaisista kuljetusmuodoista, joita koskevat samoin erilaiset säännöt. Lisäksi Ruotsin hallituksen esittämät näkemykset näyttävät johtavan tiettyjä kuljetusmuotoja, tässä tapauksessa merikuljetuksia, syrjivään kohteluun, mikä on direktiivin 91/628 *tarkoituksen* vastaista.

41. En siis voi pitää oikeana komission edustamaa kantaa, jonka mukaan ro-ro-aluksella tapahtuvaa merikuljetusta edeltävät ja sitä seuraavat maantiekuljetusjaksot eivät koskaan liity toisiinsa, enkä myöskään Ruotsin hallituksen esittämää kantaa, jonka mukaan nämä jaksot liittyvät aina toisiinsa muodostaen yhden yhtäjaksoisen matkan. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäisen kysymyksen toiseen osaan on mielestäni sitä vastoin vastattava, että ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusjaksoa edeltävän ja sitä seuraavan maantiekuljetusjakson keskinäinen yhteys riippuu siitä, onko niiden aikana saavutettu direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetty tässä liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan viittauksen mukainen enimmäiskesto.

42. Edellä esitetty analyysi ja ensimmäiseen kysymykseen juuri esittämäni vastaus tekevät mahdolliseksi ratkaista keskeisiltä osin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toisen kysymyksen.

43. Tältä osin haluan muistuttaa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisessa kysymyksessään, pitääkö eläinten saada levätä 12 tuntia mainitun 48 osan 7 kohdan b alakohdan perusteella sellaisen ro-ro-aluksella tehdyn matkan jälkeen, joka näyttää kestävän enemmän kuin 14 tuntia, toisin sanoen joka ylittää mainitun 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetyn kuljetuksen enimmäiskeston, vai voiko enintään 28 tuntia kestävä maantiekuljetus alkaa välittömästi maihinnousun jälkeen.

44. Kuten olen jo edellä todennut, ro-ro-aluksella tapahtuvan kuljetuksen, joka ei saavuta 28 tunnin enimmäiskestoa, jälkeen voi alkaa uusi kuljetusjakso, kunhan otetaan huomioon mahdollinen ro-ro-aluksella tapahtunutta kuljetusta edeltänyt maantiekuljetusjakso.

45. Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että ro-ro-aluksella tapahtunutta kuljetusta edeltänyt maantiekuljetus oli tasapainotettu yli 24 tunnin lepojaksolla (direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 5 kohdan mukaisesti) ja että kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava, voiko liian pitkäksi väitetyn ro-ro-aluksella tapahtuneen kuljetuksen (14 tuntia 30 minuuttia) jälkeen alkaa uusi kuljetusjakso. Kuten ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen liittyvistä näkemyksistäni ilmenee, maantiekuljetus voi alkaa heti ro-ro-aluksen määräsatamaan saapumisen jälkeen, jos sen matka ei ole saavuttanut 28 tunnin kestoa. Lisäksi niillä varauksilla, jotka olen esittänyt edellä liittyen siihen, onko maantiekuljetusten katsottava liittyvän toisiinsa, ei ole merkitystä pääasiassa, koska ro-ro-aluksella tapahtunutta kuljetusta edeltänyt maantiekuljetusjakso oli tasapainotettu.

46. Täydellisyyden vuoksi lisään vielä, että kansallisen tuomioistuimen tarkoittama vaihtoehto 12 tunnin lepojakson soveltamisesta 14 tunnin ro-ro-aluksella tapahtuneen kuljetuksen jälkeen on hylättävä edellä esitetyn lisäksi myös muilla, direktiivin 91/628 järjestelmällisestä tulkinnasta johtuvilla perusteilla. Erityisesti siksi, että näin tulkittaessa 14 tuntia kestävää maantiekuljetusta, jonka jälkeen on direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdan mukaan pidettävä vain ”vähintään 1 tunnin” tauko, kohdeltaisiin suotuisammin kuin ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusta, jonka jälkeen on oltava 12 tunnin lepojakso, vaikka tässä jälkimmäisessä kuljetusmuodossa eläinten olot matkan aikana ovat niiden terveyden kannalta paremmat kuin maantiekuljetuksessa. [15]

47. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ennakkoratkaisukysymyksiin vastataan siten, että ensiksi direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan a alakohdassa säädetään merikuljetuksiin sovellettavista perusvaatimuksista mainitussa liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetut ro-ro-aluksessa tapahtuvat kuljetukset mukaan lukien. Toiseksi ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusta edeltävän ja sitä seuraavan maantiekuljetusjakson liittyminen toisiinsa riippuu siitä, onko tälle kuljetukselle direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa mainitun liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan viittauksessa säädetty enimmäiskesto saavutettu. Näin ollen, jos ro-ro-aluksella tapahtuva kuljetus ei saavuta 28 tunnin enimmäiskestoa, maantiekuljetusjakso voi alkaa välittömästi määräsatamaan saapumisen jälkeen. Laskettaessa tämän jakson kestoa direktiivin 91/628 mukaisesti on syytä ottaa huomioon, kuinka kauan ro-ro-aluksella tapahtuvaa kuljetusta edeltänyt maantiekuljetusjakso on kestänyt, jos merimatkaa edeltänyt maantiekuljetusjakso ei tasapainotu direktiivin 91/628 liitteessä olevan 48 osan 5 kohdan soveltamisen johdosta vähintään 24 tunnin pituisella lepojaksolla. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida, täyttyvätkö edellä mainitut edellytykset pääasiassa kyseessä olevan matkan osalta.

15 – Ks. myös vastaavasti em. asiassa Schwaninger Martin esittämäni ratkaisuehdotuksen 31–35 kohta.

V Ratkaisuehdotus

48. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Finanzgericht Hamburgin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivien 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta 19.11.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/628/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla neuvoston direktiivillä 95/29/EY, liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetään merikuljetuksiin, joihin kuuluvat myös 48 osan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetut kuljetukset yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, siten että kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, sovellettavista perusvaatimuksista.

2) Sellaista kuljetusta Euroopan yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, jossa kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, edeltävän ja sitä seuraavan maantiekuljetusjakson liittyminen toisiinsa riippuu siitä, onko tälle kuljetukselle direktiivin 91/628, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 95/29, liitteessä olevan 48 osan 7 kohdan b alakohdan viittauksen mukaisesti saman liitteessä olevan 48 osan 4 kohdan d alakohdassa säädetty enimmäiskesto saavutettu.

   Näin ollen, jos kuljetus Euroopan yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, jossa kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, ei saavuta 28 tunnin enimmäiskestoa, maantiekuljetus voi alkaa välittömästi määräsatamaan saapumisen jälkeen. Laskettaessa tämän jakson kestoa direktiivin 91/628, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 95/29, mukaisesti on syytä ottaa huomioon, kuinka kauan kuljetusta Euroopan yhteisön alueella sijaitsevien kahden paikan välillä suoraan ja säännöllisesti liikennöidyllä linjalla, jossa kuljetusajoneuvot lastataan laivoihin eläimiä siirtämättä, edeltänyt maantiekuljetusjakso on kestänyt, jos merimatkaa edeltänyt maantiekuljetusjakso ei tasapainotu mainitun direktiivin liitteessä olevan 48 osan 5 kohdan soveltamisesta johtuvalla vähintään 24 tunnin pituisella lepojaksolla.

   Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida, täyttyvätkö edellä mainitut edellytykset pääasiassa kyseessä olevan matkan osalta.